

Pani
Paulina Hennig-Kloska
Ministerka Klimatu i Środowiska

Szanowna Pani Ministerko,

w związku ze skutkami wywołanymi ostatnimi działaniami legislacyjnymi w sektorze energetycznym, Konfederacja Lewiatan poniżej wskazuje działania, które sprzedawcy energii elektrycznej w Polsce muszą podjąć wobec swoich klientów z grupy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w konsekwencji realizacji przepisów ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (DZ. U. poz. 859 – „ustawa o bonie energetycznym”). Poniższe działania mają na celu ochronę klientów sprzedawców energii elektrycznej z tej grupy przed negatywnymi konsekwencjami skorzystania z nieuprawnionej pomocy publicznej.

1. Pomoc publiczna powinna być udzielana w oparciu o wnioski

Pomoc publiczna i pomoc de minimis powinny być udzielane w oparciu o wnioski zainteresowanego przedsiębiorstwa. W związku z powyższym odbiorcy uprawnieni do skorzystania z cen maksymalnych energii od dnia 1 lipca 2024 roku – klienci z grupy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw – powinni mieć obowiązek złożenia stosownych wniosków do podmiotu udzielającego tej pomocy, wykazując jednocześnie spełnienie odpowiednich kryteriów koniecznych dla uzyskania takiej pomocy i ustalenia, że udzielana jest ona w ramach właściwych progów. W ustawie o bonie energetycznym określono, że podmiotem udzielającym tej pomocy jest sprzedawca energii – w związku z powyższym sprzedawcy energii oczekują wydania stosowanego wzorca takiego wniosku przez Ministra Klimatu i Środowiska dla klientów z grupy „mikroprzedsiębiorcy” i „małe i średnie przedsiębiorstwa”.

2. Uprawnienie do udzielenia pomocy publicznej de minimis powinno podlegać weryfikacji przed jej udzieleniem

Ustawa o bonie energetycznym przewiduje, że dniem udzielenia pomocy de minimis jest dzień zastosowania ceny maksymalnej w rozliczeniach z przedsiębiorcą otrzymującym pomoc. Rozliczenia w ramach tej grupy odbiorców uprawnionych prowadzone są cyklicznie –

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

w większości w okresach miesięcznych. Jednocześnie jednak przepisy przewidują, że odbiorca będący małym lub średnim przedsiębiorstwem, w terminie do 31 stycznia 2025 roku, przekazuje sprzedawcy informacje w postaci odpowiednich oświadczeń lub zaświadczeń, które są konieczne do ustalenia czy pomoc udzielana danemu przedsiębiorcy nie przekracza progu pomocy de minimis. W konsekwencji, sprzedawca nie ma praktycznej możliwości dokonania weryfikacji udzielanej pomocy de minimis, w momencie jej udzielania. Pomoc jest zatem udzielana z pominięciem uprzedniej weryfikacji progów, co budzi wątpliwości w świetle regulacji Rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis z dnia 13 grudnia 2023 r. (Dz.Urz.UE.L Nr 295, str. 2831). W związku z powyższym, sprzedawca energii elektrycznej nie może zastosować ceny maksymalnej w rozliczeniu z klientem (odbiorcą uprawnionym) do czasu pozytywnej weryfikacji uprawnienia do udzielenia tej pomocy.

3. Problem braku aktualności dotychczas złożonych oświadczeń przez odbiorców uprawnionych

W ustawie o bonie energetycznym zmieniono definicję odbiorcy uprawnionego zaliczanego do grupy mikro-, małych- albo średnich przedsiębiorców. Podstawą do kwalifikacji tych odbiorców od dnia 1 lipca 2024 roku jest definicja mikro, małego i średniego przedsiębiorstwa zapisana w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r., uznająca niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 traktatu z dnia 17 czerwca 2014 r. (Dz. Urz. UE L nr 187, str. 1, ze zm.).

Oznacza to, że odbiorcy powinni ponownie zweryfikować czy kwalifikują się do grona odbiorców uprawnionych, zaś dotychczasowe oświadczenia, skoro składane były na podstawie weryfikacji wielkości przedsiębiorców prowadzonej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 – tj.), to pozostają bez znaczenia z punktu widzenia znowelizowanych ustawą o bonie energetycznym przepisów Ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku oraz w 2024 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 190 – tj. ze zm. – „ustawa o środkach nadzwyczajnych”).

Dlatego – wbrew regulacjom wprowadzonym tą ustawą, a przewidującym zasadę zachowania ciągłości dotychczasowych oświadczeń – nie mogą one być uznawane za skutecznie złożone na gruncie znowelizowanych przepisów. Skoro dotyczą one weryfikacji prowadzonej na gruncie innego stanu prawnego, to aktualnie są nieprzydatne do ustalenia statusu danego odbiorcy i jego uprawnienia do skorzystania z ceny maksymalnej. Oznacza to konieczność wprowadzenia na poziomie ustawowym przepisów przewidujących, że odbiorcy uprawnieni uzyskują prawo do ceny maksymalnej dopiero po złożeniu nowego oświadczenia i pozytywnej weryfikacji przez sprzedawców pod kątem spełnienia wymagań prawnych do uzyskania pomocy de minimis.

Jako niewystarczające dla ustalenia obowiązku ponownego złożenia oświadczenia przez danego odbiorcę z grupy mikro-, małych- albo średnich przedsiębiorców należy ocenić wprowadzenie w drodze rozporządzenia nowego wzoru oświadczenia. Rozporządzenie wchodzić będzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia i, zachowując zgodność z Konstytucją RP, nie może uchylać lub modyfikować przepisu ustawowego, jakim jest art. 5 ust. 6a pkt 2 ustawy o środkach nadzwyczajnych, przewidujący brak obowiązku składania nowych oświadczeń na 2024 r. przez odbiorców, którzy posiadali status odbiorcy uprawnionego na dzień 30 czerwca 2024 r. i spełniali warunki uznania za odbiorców uprawnionych na dzień 1 lipca 2024 r.

4. Brak możliwości weryfikacji prawdziwości oświadczenia przez sprzedawcę

W przepisach ustawy o bonie energetycznym brak jest narzędzi dla sprzedawcy do weryfikacji prawdziwości treści wniosku i oświadczenia klienta. Sprzedawcy nie mają także narzędzi pozwalających na zweryfikowanie wielkości klienta i ustalenie czy pomoc udzielana danemu odbiorcy powinna być weryfikowana pod kątem kryteriów udzielania pomocy de minimis czy pomocy publicznej dla mikroprzedsiębiorców. Oznacza to, że uprawnienie do ceny maksymalnej mogą zyskać podmioty nieuprawnione i w ten sposób może powstać szkoda dla Skarbu Państwa. Jednocześnie, w przypadku sporu co do prawdziwości danych przedstawionych przez klienta, brak jest określonej ścieżki postępowania właściwej do rozstrzygnięcia takiego sporu pomiędzy tymi podmiotami.

5. Brak uprawnienia do ceny maksymalnej klientów, dla których sprzedawca nie uzyskuje rekompensaty

W ustawie o bonie energetycznym zapisano, że wartością pomocy publicznej dla mikroprzedsiębiorców oraz pomocy de minimis jest wielkość rekompensaty, którą sprzedawca otrzymuje za stosowanie w rozliczeniach z odbiorcą uprawnionym ceny maksymalnej. Przepisy ustawy o środkach nadzwyczajnych przewidują w przypadku rozliczeń prowadzonych na podstawie umów zawartych lub zmienionych po 14 października 2022 roku taki mechanizm wyliczania rekompensat, który powoduje, że wysokość tych rekompensat w poszczególnych miesiącach, według aktualnych danych rynkowych wynosi zero. Tym samym każdy z klientów, którzy podpisali umowy na sprzedaż energii elektrycznej po 14 października 2022 roku, jest pozbawiony możliwości uzyskania pomocy de minimis lub pomocy publicznej dla mikroprzedsiębiorców. Skoro rekompensata dla sprzedawcy z tytułu rozliczenia tych umów po cenie maksymalnej wynosi zero, to oznacza dla takich klientów brak prawa do tej formy pomocy.

W takiej sytuacji prawo do korzystania z cen maksymalnych przez małe i średnie przedsiębiorstwa jest formą niedozwolonej pomocy publicznej. Udzielana im bowiem pomoc w postaci różnicy pomiędzy ceną wynikającą z zawartej przez nich umowy a ceną maksymalną, nie stanowi ani pomocy de minimis ani pomocy publicznej uznanej za zgodną z rynkiem wewnętrznym, będąc jednocześnie pomocą publiczną, skoro przyznaje korzyść, której odbiorcy nie uzyskiwaliby w warunkach rynkowych. W takim przypadku – w celu

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

dochowania maksymalnej staranności wobec swoich klientów - sprzedawcy energii elektrycznej poinformują swoich klientów o tym ryzyku.

Konfederacja Lewiatan wielokrotnie zwracała uwagę na problem pomocy publicznej, który w naszej ocenie został nieprawidłowo zapisany w regulacjach prawnych obowiązujących od dnia 1 lipca 2024 roku w zakresie sprzedaży energii elektrycznej do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Konfederacja Lewiatan wystąpiła w tej sprawie między innymi z formalnym zapytaniem do Prezesa UOKiK. Konfederacja Lewiatan oczekuje podjęcia wskazanych działań ze strony Ministerstwa Klimatu i Środowiska w koordynacji z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Uważamy, że działania sprzedawców energii elektrycznej, jakie zostały wskazane w treści niniejszego pisma, zapewnią z jednej strony ochronę klientów uprawnionych, z drugiej są elementem dochowania należytej staranności przez sprzedawców w zakresie wykorzystania środków publicznych.

W przypadku jakichkolwiek pytań dotyczących przedmiotowej kwestii, bardzo proszę o kontakt z p. Pauliną Grądzik, Ekspertką ds. Energetyki i Legislacji Departamentu Energii i Zmian Klimatu Konfederacji Lewiatan, e-mail: pgradzik@lewiatan.org; tel. kom. 660 425 981.

Z poważaniem

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Do wiadomości:

1. Pan Andrzej Domański – Minister Finansów
2. Pan Krzysztof Paszyk – Minister Rozwoju i Technologii
3. Pan Rafał Gawin – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki
4. Pan Tomasz Chróstny – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów